

بسمه تعالی

درسنامه درس دوم جغرافیا ۲ - انسان و ناحیه

تهیه کننده: زاهدین ساکی

نکات قابل توجه در ارتباط متقابل انسان با نواحی

۱- انسانها نواحی را به وجود می آورند

- ❖ انسانها در محیطهای طبیعی تغییراتی به وجود می آورند.
- ❖ آنها برای زندگی و بهره برداری از محیط طبیعی از ابزارها و شیوه های متفاوتی استفاده میکنند.

مثال ۱ - ایجاد بازارهای شناور در بانکوک و شکل گیری ناحیه تجاری و گردشگری

مثال ۲ - ایجاد کارخانه ها در امتداد محورهای ارتباطی تهران و شکل گیری ناحیه صنعتی و مهم ترین قطب صنایع مصرفی کشور

۲-نواحی به فعالیت های انسان ها شکل می دهند

- ❖ انسان با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری، بر محیط طبیعی غلبه کرده و در نتیجه، نواحی مختلفی را در اختیار گرفته است.

❖ محیط ها و نواحی طبیعی زندگی مردم را تحت تأثیر قرار میدهد. در واقع، محدودیت های محیطی هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان ها ارائه میکند. در نتیجه، انسان با ابداع ابزارهایی در چارچوب آن شرایط، دست به عمل می زند.

مثال استفاده از روش های متفاوت در نواحی گرم و خشک یا بسیار سرد برای کنترل محیط و پرهزینه تر بودن احداث راه آهن در نواحی مرتفع نسبت به نواحی پست و جلگه ای

۳-رابطه متقابل نواحی با یکدیگر

- ❖ نواحی با یکدیگر مبادلات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی دارند.
- ❖ همه نواحی به ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند.

۴ - نواحی تحت تأثیر تصمیم گیری های سیاسی حکومت ها هستند

نواحی تحت تأثیر روابط معمول انسان ها و محیط طبیعی به حکومت ها و تصمیم گیری های سیاسی هستند.

عواملی که موجب حفظ تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی می شوند

توسعه کشاورزی در یک ناحیه

ساخت جزیره های مصنوعی در آبهای
خلیج فارس توسط دولت امارات متحده
عربی

برنامه ریزی دولت برای ایجاد یک ناحیه جدید

تخریب تاحیه مسلمان نشین میانمار)

انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر

پاکسازی قومی

وقوع جنگ بین حکومت ها

❖ ساخت جزایر مصنوعی پیامدهای نامطلوبی بر محیط زیست خلیج فارس دارد، از جمله **آسیب زدن به بوم سازگان اکوسیستم دریایی و آب سنگ های مرجانی**

کانون ناحیه، مرزهای ناحیه

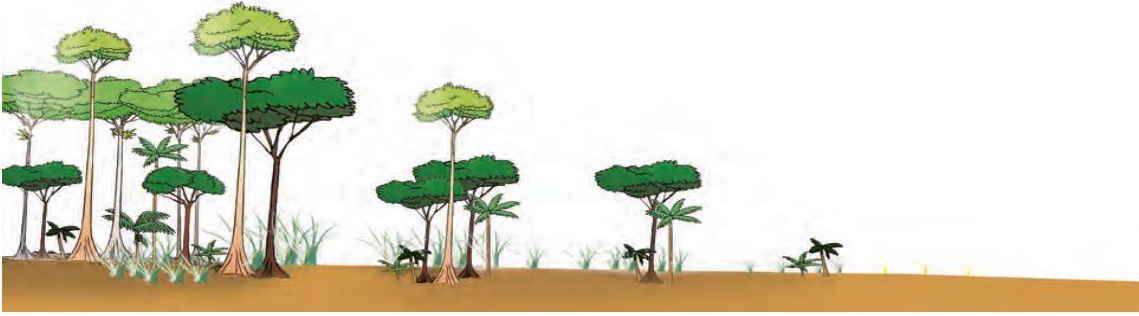
- ❖ هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون با مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی را دارد.
- ❖ با دور شدن از کانون یک ناحیه جغرافیایی و حرکت به طرف مرزهای آن از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته

میشود و این عوامل ناپدید می گردند

مثال ۱ - کانون یک ناحیه صنعتی سبب تجمع زیاد کارخانه ها می شود. هرچه از کانون دورتر شویم و به سمت مرزهای ناحیه مجاور حرکت کنیم، تعداد کارخانه ها کمتر می شود.

مثال ۲ - ساوان **ناحیه انتقالی بین جنگل های بارانی استوایی و صحرای بزرگ** افریقا است. و هر چه به سمت بیابان صحرا (Sahara) پیش می رویم، بارندگی کمتر و علفهای ساوان کوتاه تر و تنک تر می شوند.

و کم کم به مراتع مداری، که از علفزارهای کوتاه قد تشکیل شده است، تبدیل می گردند. به این مراتع در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ های بیابانی تبدیل می شوند.

نواحی زیست بوم ها					
نوع	بیابان	نیمه بیابانی	ساوان پراکنده	ساوان متراکم	جنگل های بارانی
ویژگی	خشکی در تمام سال	۷ ماه بدون باران	تابستان بارانی و زمستان خشک	۲ ماه بدون باران	باران در تمام سال
پوشش گیاهی					

بخش هاشور زده، **ناحیه ای انتقالی** را در امتداد دو ناحیه زبانی انگلیسی و اسپانیایی در مجاورت مرز ایالات متحده آمریکا و مکزیک نشان می دهد. در این بخش هر دو **زبان انگلیسی و اسپانیایی** رواج دارد.

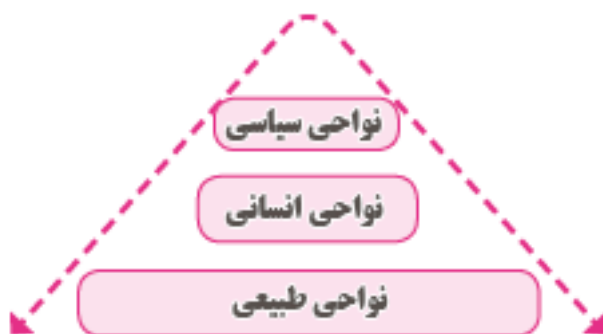
مرزهای نواحی

- ❖ **تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است** : در نواحی انسانی (قومی، زبانی) تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مثل نواحی خاک یا زیست بوم هاست.
- ❖ **قلمرو و وسعت نوامی، متفاوت است** : یک ناحیه ممکن است بخشی از یک روستا، شهر، استان یا کشور و گاه چند کشور و قاره را دربرگیرد.

❖ **مرزهای نوامی قابل تغییرند:** تغییر مرزها بر اثر عوامل طبیعی و انسانی، مهاجرت روستاییان از یک ناحیه، وقوع خشکسالی

❖ **مرزهای اداری و سیاسی معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند:** مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم گیری انسان ها تعیین می شوند. گاهی یک ناحیه آب و هوایی، ناحیه زبانی و قومی چند استان با چند کشور را در برمی گیرد.

ویژگی ها	نوع ناحیه
<ul style="list-style-type: none"> ❖ در سراسر کره زمین گسترده شده اند ❖ این نواحی دارای ویژگی های طبیعی هستند بستر زندگی و فعالیت های انسان هستند ❖ جوامع انسانی برای ادامه حیات به نواحی طبیعی وابسته هستند 	طبیعی
<ul style="list-style-type: none"> ❖ شامل نواحی جمعیتی، فرهنگی اقتصادی و - هستند و در بستر نواحی طبیعی شکل می گیرند و بوجود می آیند 	انسانی
<ul style="list-style-type: none"> ❖ همه نواحی طبیعی و انسانی تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند مثال - نهادهایی مانند شهرداری ها، استانداری ها، سازمان ها، حکومت ها و .... مدیریت نواحی را به دست گرفته اند و درباره آنها برنامه ریزی و تصمیم گیری میکنند و سیاست ها و خط مشی هایی را به کار می بندند. ❖ شهرها، استان ها، کشورها، نواحی سیاسی به حساب می آیند زیرا یک نهاد آنها را اداره و مدیریت می کند ❖ نواحی با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور متمایز می شوند 	سیاسی

موفق باشید -